

Маркелова М.О., студентка
Науковий керівник: Пінчук А.С.,
к.е.н., доцент, ВП «МФ КНУКІМ»,
м. Миколаїв

«СТАЛЕВИЙ СОЛДАТ» ЯК ІСТОРИЧНО-ТУРИСТИЧНА ПАМ'ЯТКА М. НОВА ОДЕСА

Культурна самобутність народу – це коштовне намисто, кожна перлина якого доповнює окрасу своєю унікальністю та неповторністю.

Так і кожен край у намисті української історії та культури має своє неповторне обличчя та долю, творену віками.

Подорож Новою Одесою допоможе перегорнути славні сторінки історії, сповнені дивовижною минувиною та живою сучасністю.

Нова Одеса – районний центр Миколаївської області, розташований на мальовничому березі річки Південний Буг. Один з тих населених пунктів, який має давню і цікаву історію. Після ліквідації Запорізької Січі російський уряд розселив вздовж Південного Бугу колишніх запорізьких козаків, які у 1776р. заснували слободу Федорівка, назва якої походить від прізвища першого поселенця Федора Осадчого. У 1817р. жителі Федорівки були перетворені на воєнних поселенців, а у 1832р. полк Бузької уланської дивізії, що розміщувався у Федорівці, отримав назву Одеський, а саме село Нова Одеса.

На сьогоднішній день місто має чимало туристичних об'єктів, що дає можливість розвитку туристичної галузі м. Нова Одеса на 2011-2016 роки та інвестиційного проекту «Туристичний комплекс - «Новоодеські плавні». Одним із них є Курган Слави, на ньому застигла постать солдата який рішуче і безстрашно рветься в атаку. Цей курган видно далеко навкруги. Він – як символ мужності і героїзму воїнів, які визволяли нашу область від фашистських загарбників. На Курган Слави, яку увінчує Сталевий солдат, завезена земля із 645 братських могил Миколаївщини. 72 роки тому тут точилися важкі кровопролитні бої за визволення Новоодещини від німецьких окупантів. 2347 жителів Новоодеського району склали свої голови на вогненних дорогах війни. Близько семи тисяч, не вагаючись, пішло на фронт.

15 березня 1944 року назавжди залишиться у пам'яті жителів міста Нової Одеси. З висоти Кургану відкриваються незабутні краєвиди міста та його околиць, це пишні зелені ліси, дахи будинків утопають в зелені садів,

блакитною стрічкою між мальовничих берегів в'ється річка Південний Буг, неперевершені природні джерела, зариблені ставки.

Зимовий наступ Червоної Армії, розпочатий на рубежі 1943-1944 років, призвів до великої поразки німецьких військ. 29 лютого 3-й і 4-й Українські фронти завершили розгром Нікопольсько-криворізького угруповання противника, у ході якої німецькі війська були відкинуті за річку Інгулець.

Тут були скуті сили двох армійських корпусів гітлерівців. Вони втратили близько 10 000 своїх солдатів і офіцерів. Бої на плацдармі, що тривали п'ять діб, відрізнялися напруженістю, героїзмом і відвагою радянських солдатів.

За неповними даними, загинули понад 6 000 радянських воїнів, багато з них залишилися невідомими. 11 дивізій билися на плацдармі і сприяли його утриманню. Вони не отримали почесних звань та орденів, але назавжди залишаться в пам'яті народній.

Незважаючи на важкі умови весняного бездоріжжя, війська 3-го Українського фронту завдали поразки 6-й німецької армії, просунулися на захід на глибину до 140 км і звільнили від окупантів значну частину території Правобережної України. Прошли роки. На щорічних зустрічах в Новій Одесі ветерани згадували, скільки відважних воїнів загинуло навесні 1944 року, скількох героїв не вдалося знайти в затоплених талою водою плавнях і поховати, як годиться, в братських могилах. На околиці міста десятки років накопичувалися вироблення породи. Вирішено було засипати терикон чорноземом і перетворити на величезний курган, який зможе витримати багатотонний пам'ятник.

«Сталевий солдат» – один з унікальних пам'яток Великої Вітчизняної війни в Україні. Монументальна скульптура за задумом Макушиних мала уособлювати воїна в момент атаки. І ось один з численних ескізів нарешті схвалено. Вирішили, що гігантська скульптурна фігура буде підніматися на Кургані недалеко від Нової Одеси, там, де знаходився штаб 3-го Українського фронту, там, де тисячі безстрашних воїнів форсували Південний Буг, щоб потім обійти противника з флангу і нанести йому вирішального удару.

Поки скульптори здійснювали свій задум, протягом 2-х років в основному з виробок Кашперівського кар'єру насипали курган. З усією області сюди звозили землю з могил загиблих воїнів. Курган досяг 23-метрової висоти. І ось 11-метрова скульптура солдата вже відформована і відлита в гіпсі. Тепер потрібно було її виготовити з нержавіючої сталі. У співдружності зі скульпторами працювали архітектори Віталій Бутаков, Анатолій Кавун, інженери та робітники заводів «Океан», ім. 61 комунара, ЧСЗ, «Зоря». Виготовлялися окремі частини композиції за кресленнями архітектора

Г. Метта. Доставити «Сталевого солдата» до місця установки вирішили по воді. Адже міські вулиці насичені багатьма електропроводами. Баржу тягли до Нової Одеси. А з берега за допомогою важких кранів підняли пам'ятник на курган. Встановили на сталевій рамі, залитої бетоном. 9 травня 1975 року на грандіозному мітингу відбулося урочисте відкриття величного монумента. Кажуть, що після знаменитої скульптури Мухіної «Робітник і колгоспниця» – це другий випадок створення гігантської скульптури з нержавіючої сталі. Коли пізніше в Києві на березі Дніпра також задумали встановити подібну ще значнішу скульптуру з нержавіючої сталі, столичні архітектори та монтажники приїхали до Миколаєва, щоб на місці ознайомитися з тим, як споруджувався «Сталевий солдат».

Висновки:

До 60-річчя від дня визволення Миколаївської області від нацистів і напередодні Дня Перемоги реконструйований курган Слави. Він був насипаний майже 30 років тому на місці форсування Південного Бугу в 44-му році. Всі роботи велися за рахунок обласного бюджету.

На вершині оновленого Кургану Слави на околиці райцентру Нова Одеса – гігантська фігура солдата, що йде в атаку. Тут навесні 44-го під час переправи через Південний Буг загинули десятки тисяч бійців III Українського фронту. Сьогодні на цьому місці можна зустріти і сивих ветеранів, і тих, в ім'я кого вони воювали. Курган Слави – один з найбільших в Україні пам'ятників солдатам Великої Вітчизняної. Але не це головне. Де б не стояв монумент - тут, на жвавій трасі, або в скромному скверіку біля сільради, це - пам'ять про незліченні жертви і трагічні події, свідків яких з кожним днем стає все менше. Запрошуємо до Нової Одеси всіх, хто любить подорожувати, цінує нові враження і нові відкриття.

В одному зі збірників віршів Марка Лисянського є навіть вірш «Курган» з присвятою Юрію та Інні Макушиним.

*Он в атаке летит ураганной,
Он зовет за собою вперед.
Он достиг высоты безымянной,
И с нее никогда не сойдет.
Он возник над тревогами всеми,
Не стальной монумент-монолит,
А связной между нами и теми,
Кто в могилах без времени спит.*

Список використаних джерел:

1. Талант и мудрость скульптора [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.up.mk.ua/mainpage/show_item/3885 . – Назва з екрана.
2. Нова Одеса туристична [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.novaodesa.mk.ua/index/nova_odesa_turistichna/0-55. – Назва з екрана.
3. Официальный сайт семьи художников-скульпторов Юрия, Инны и Виктора Макушиных [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://art-makushin.com/page2.html>. – Назва з екрана.
4. Семья скульпторов из Николаева изваяла половину памятников в городе туристична [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kr.ua/life/459091-semia-skulptorov-yz-nykolaeva-yzvaiala-polovynu-ramiatnykov-v-horode>. – Назва з екрана.
5. Реконструирован курган Славы в Николаеве [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://podrobnosti.ua/119806-rekonstruirovan-kurgan-slavy-v-nikolaeve.html>. – Назва з екрана.

Марченко О.В., студент

Науковий керівник: Обозна А.О.,
к.е.н., доцент ВП МФ КНУКіМ,
м.Миколаїв

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМАТИКА РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ «КІНБУРНЬСЬКА КОСА»

Актуальність. У наш час, людям як ніколи потрібне місце, де можна оздоровитися та відпочити. Кінбурнська коса омивається чистим Чорним морем, має лікувальні озера, не забруднене, чисте повітря, велику різноманітність дикої флори та фауни. На цьому півострові є всі умови для спокійного відпочинку, а також для туризму. І на сьогодні, при недбалому ставленні, цей куточок незайманої природи може зникнути та стати негідним для відпочинку.

Мета роботи – розкрити та донести до широкого загалу сучасний стан та проблеми регіонального ландшафтного парку «Кінбурнська коса».